

Krajowy Plan Strategiczny - II wersja

Daniel Roszak
d.roszak@podr.pl

W dniu 30 lipca br. MRiRW opublikowało II wersję Krajowego Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej. Od tego dnia do 15 września trwają konsultacje społeczne i można zgłaszać uwagi do projektu. Pobrać do-

kument i zgłaszać swoje uwagi można na stronie <https://www.gov.pl/web/wprpo2020/konsultacje-dru-giej-wersji-projektu-planu-strate-gicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-2027>. Konsultacje dotyczące I wersji KPS cieszyły się dużym zainteresowaniem, zgłoszono ok. 3500 uwag, które brano pod uwagę przy opracowywaniu II wersji. Według przedstawionego przez

MRiRW harmonogramu, w okresie październik/listopad powinna być przygotowana III wersja Planu, która w grudniu ma zostać przyjęta przez Rząd RP, a następnie przekazana do Komisji Europejskiej.

W II wersji Planu szereg instrumentów zostało doprecyzowanych oraz zostały podane szacowane stawki płatności. Aktualny wykaz interwencji przedstawia się następująco.

I. Instrumenty (interwencje) w ramach I filara WPR

1. Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności

Wsparcie przysługuje do całkowitej powierzchni kwalifikujących się hektarów.

Płatność na hektar, jednolita w całym kraju. Min. wymagania – 1 kwalifikujący się ha/200 EUR przyznanych płatności do zwierząt. Szacowana stawka ok. 117 EUR/ha. Capping – kwoty ponad 100 tys. EUR nie będą wypłacane (podstawę redukcji będzie można zmniejszyć o koszty pracy najmniejszej lub własnej). Bez regionalizacji.

2. Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów

Płatność roczna przyznawana do powierzchni od 1 do 30 ha, do której przyznano podstawowe wsparcie dochodu dla gospodarstw posiadających od 3 ha do 50 ha. Szacowana stawka ok. 40 EUR/ha.

3. Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników

Płatność roczna przyznawana na hektar użytków rolnych w gospodarstwie, z jednolitą stawką w całym kraju, bez limitu powierzchniowego użytków rolnych w gospodarstwie.

Wsparcie przyznawane maksymalnie przez okres pięciu lat, począwszy od rozpoczęcia działalności rolniczej. Maksymalny wiek nieprzekraczający 40 lat w roku złożenia wniosku o przyznanie wsparcia. Szacowana stawka ok. 66 EUR/ha.

4. Ekoschematy – praktyki korzystne dla środowiska i klimatu

Projektowana interwencja będzie miała formę płatności rocznej na hektar użytków rolnych, na których rolnik zobowiąże się do realizacji co najmniej jednego ekoschematu z listy proponowanych praktyk:

Obszary z roślinami miododajnymi – w całej Polsce:

- wysiew mieszanki z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych (z listy);
- zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie do 31 sierpnia. W I wersji było do 30 września;
- zakaz stosowania środków ochrony roślin;
- szacowana stawka 1198 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 3000 ha).

Ekstensywne użytkowanie TUZ (wypas lub kośne) z obsadą zwierząt – w całej Polsce:

- obsada zwierząt trawożernych (bydło, kozy, owce, konie) wynosi co najmniej 0,3 DJP/ha (było 0,5) Tuz i maksymalnie 1,5 DJP/ha Tuz.;
- szacowana stawka 1050 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 431 tys. ha).

Międzyplony ozime/ Wsiewki śródplonowe – w całej Polsce:

- utrzymanie międzyplonów w postaci:
 - wsiewek roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszanek z roślinami bobowatymi drobnonasiennymi w uprawę główną lub
 - międzyplonów ozimych w formie mieszanek z co najmniej 2 gatunków roślin;
- zakaz stosowania środków ochrony roślin przez okres utrzymania międzyplonu ozimego;
- termin utrzymania – od 1 października do 15 lutego następnego roku;
- szacowana stawka 786 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 240 tys. ha).

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia z wykorzystaniem narzędzia FaST – w całej Polsce:

- wariant podstawowy (bez wapnowania, w przypadku gdy wyniki próbek gleby nie wskazują na potrzebę zastosowania wapnowania): opracowanie i przestrzeganie planu nawozowego do powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby określającej dawki składników pokarmowych (N, P, K oraz potrzeby wapnowania);

- *variant* z wapnowaniem: obejmuje opisany wyżej zakres podstawowy rozszerzony o zastosowanie wapnowania, którego potrzeba wynika z przeprowadzonych w ramach wariantu podstawowego badań gleby.
- szacowana płatność w wariantie podstawowym 129 zł/ha, w wariantie z wapnowaniem 649 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 2 740 mln ha).

Zróznicowana struktura upraw – w całej Polsce:

- uprawa co najmniej 3 różnych gatunków upraw, przy czym:
 - co najmniej 20% (było 25%) w strukturze zasiewów stanowią uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej,
 - udział zbóż, w tym kukurydzy nie przekracza 65 % (było 50%,) a udział pozostałych roślin (m.in. okopowe, rzepak) nie przekracza 30 % (było 25%).
- szacowana stawka 339 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 500 tys. ha).

Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin – w całej Polsce:

- prowadzenie upraw zgodnie z metodami integrowanej produkcji roślin pod nadzorem podmiotów certyfikujących, potwierdzonego certyfikatem krajowego systemu jakości - Integrowana Produkcja;
- szacowana stawka 1300 zł/ha, może być powiększona o koszty transakcyjne z tytułu kontroli przez jednostkę certyfikującą – planowana na 20871 ha).

Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji – w całej Polsce:

- przyorywanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12godz. (w I wersji były 4 godziny) od aplikacji. Realizacja tej praktyki będzie potwierdzana przez rolnika za pomocą tzn. zdjęcia geotagowanego przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez ARiMR;
- obowiązek przykrywania obornika w miejscu składowania;
- szacowana stawka 428 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 1,24 mln ha).

Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo, tj. w formie aplikacji dogłębnej – w całej Polsce:

- rozlewanie gnojowicy innymi metodami niż rozbryzgowo;
- szacowana stawka 291 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 40 tys. ha).

Uproszczone systemy uprawy – w całej Polsce:

- na gruntach ornych prowadzona jest uprawa uproszczona w formie następujących praktyk:
 - uprawa konserwująca bezorkowa lub
 - uprawa pasowa;
- szacowana stawka 601 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 500 tys. ha).

Zagospodarowanie resztek poźniowych w formie mulczu (matowania) -- w całej Polsce:

- pozostawiona biomasa powinna być rozdrobniona i w miarę możliwości równomiernie rozmieszczona na powierzchni gleby i pozostawiona co najmniej do 15 lutego;
- szacowana stawka 382 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 550 tys. ha).

Utrzymanie systemów rolno-leśnych:

- utrzymanie systemów rolno-leśnych, na których drzewa lub krzewy są zintegrowane z uprawą rolną, tj. obszar z nasadzeniami z gruntem uprawianym pomiędzy nimi (szpalery drzew i krzewów). Dotyczy systemów założonych w ramach projektowanej interwencji;
- szacowana stawka 300 zł/ha (planowany obszar interwencji - 3456 ha).

Utrzymanie zadrzewień śródpolnych:

- utrzymanie i pielęgnacja zadrzewień śródpolnych założonych w ramach poddziałania 8.1 – Zalesianie i tworzenie terenów zelesionych, PROW 2014-2020 oraz w ramach projektowanej interwencji;
- szacowana stawka 2494 zł/ha powierzchni zadrzewień śródpolnych (planowana na 1840 ha).

Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych:

- warunkiem uzyskania płatności w danym roku jest wystąpienie zalania lub podtopienia na trwałych użytkach zielonych w okresie od 1 maja do 30 września, przez okres co najmniej 12 dni;
- wsparcie realizowane w gospodarstwach realizujących równolegle na danym obszarze zobowiązania w ramach wybranych wariantów pakietów przyrodniczych związanych z zachowaniem cennych siedlisk przyrodniczych i siedlisk zagrożonych gatunków ptaków w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020 r. Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 (poza wariantem 4.3. Murawy), Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 (poza wariantem 5.3. Murawy) lub Pakietu 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz analogicznych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego 2023-2027;
- wdrożenie ekoschematu opierać się będzie na monitoringu satelitarnym;
- szacowana stawka 280 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 360 tys. ha).

Przeznaczenie 10% powierzchni UR w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne – w całej Polsce:

- utrzymanie obszarów sprzyjających różnorodności biologicznej na poziomie co najmniej 10% użytków rolnych i jednocześnie 7% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie (o ile grunty orne występują w gospodarstwie);
- realizacja za pomocą następujących obszarów nieprodukcyjnych: grunty ugorowane, żywopłoty, pasy zadrzewione, za-

drzewienia liniowe i pojedyncze drzewa, rowy, zagajniki śródpolne, oczka wodne, miedze śródpolne, strefy buforowe, pasy gruntów kwalifikujące się do płatności wzdłuż obrzeży lasu (bez produkcji), „luk skowronkowych” utworzonych w uprawach, o określonych wymiarach;

- występując o wsparcie, rolnicy będą mogli uwzględnić obszary nieprodukcyjne realizujące normę (GAEC 9) w zakresie obowiązkowego minimalnego odsetka gruntów ornych;
- szacowana stawka 85 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 300 tys. ha).

Biologiczna ochrona upraw – w całej Polsce:

- zastosowanie na określonej uprawie zabiegu z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikro- lub makrobiologicznych. Jako metody biologiczne należy rozumieć zabieg z zastosowaniem:
 - mikrobiologicznego środka ochrony roślin, zgodnie z etykietą tego środka lub
 - zabieg z zastosowaniem makroorganizmów, które nie podlegają w Unii Europejskiej obowiązkowi rejestracji, wymienionych na liście opracowanej w tym celu;
- szacowana stawka 400 zł/ha (w przypadku dużego zainteresowania może być niższa – planowana na 5 tys. ha).

W porównaniu z I wersją nie ma w wykazie ekoschematów: zimowe pożytki dla ptaków, zielone ścierniska, pasy uprawne wolne od środków ochrony roślin i nawozów, stała okrywa roślinna w międzyrzędziach w uprawach sadowniczych. W to miejsce pojawiły się inne: przeznaczenie 10% powierzchni UR w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne i biologiczna ochrona upraw.

5. Ekoschemat – Rolnictwo ekologiczne

- W ramach interwencji realizowane są 5-letnie zobowiązania ekologiczne w ramach:
 - upraw na gruntach ornych,
 - upraw sadowniczych,
 - trwałych użytków zielonych oraz niektórych upraw paszowych na gruntach ornych.
- Szacowane stawki płatności w przypadku:
 - upraw rolniczych: 1 629 zł/ha - w okresie konwersji, 1 503 zł/ha - po okresie konwersji,
 - upraw warzywnych: 2 630 zł/ha - w okresie konwersji, 2 000 zł/ha - po okresie konwersji,
 - upraw zielarskich: 1 793 zł/ha - w okresie konwersji/po okresie konwersji,
 - podstawowych upraw sadowniczych: 3 056 zł/ha - w okresie konwersji, 1 912 zł/ha - po okresie konwersji,
 - upraw jagodowych: 2 430 zł/ha - w okresie konwersji, 2 148 zł/ha - po okresie konwersji,
 - ekstensywnych upraw sadowniczych: 1 274 zł/ha - w okresie konwersji/po okresie konwersji,
 - upraw paszowych na gruntach ornych: 1 607 zł/ha - w okresie konwersji, 1 473 zł/ha - po okresie konwersji,
 - trwałych użytków zielonych: 1 009 zł/ha - w okresie konwersji/po okresie konwersji,
 - małych gospodarstw z uprawami ekologicznymi - 1 577 zł/ha,
 - premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą - 551 zł/ha.

Dodatkowo ww. szacowane stawki płatności mogą być powiększone o koszty transakcyjne stanowiące częściową rekompensatę z tytułu kosztów kontroli gospodarstwa.

6. Ekoschemat – Dobrostan zwierząt

- Interwencja obejmuje świnie (lochy i tuczniki), bydło (krowy, krowy mamki z cielętami do 4 m-cy, opasy – z dodatkową premią ubojową dla opasów ubitych metodą z oğłuszeniem), owce, kury niośki, brojlery, indyki, konie, kozy.
- Zobowiązanie w ramach interwencji Dobrostan zwierząt podejmowane jest na okres jednego roku.
- Szacowane stawki płatności w przypadku:
 - dobrostanu loch: 301 zł/lochę,
 - dobrostanu tuczników: 24 zł/tucznika,
 - dobrostanu krów mlecznych - wypas: 185 zł/krowę,
 - dobrostanu krów mlecznych - zwiększona powierzchnia bytowa: 595 zł/krowę,
 - dobrostanu krów mamek: 329 zł/krowę,
 - dobrostanu owiec: 133 zł/samicę gatunku owca domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy,
 - dobrostanu kur niosek: 12,2 zł/ kurę niosek,
 - dobrostanu kurcząt brojlerów: 0,17 zł/kurczę brojlera,
 - dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa: 2,6 zł/indyka,
 - dobrostanu opasów - zwiększona powierzchnia bytowa: 269 zł/opasa,
 - dobrostanu opasów - premia ubojowa: 107 zł/opasa,
 - dobrostanu koni – zwiększona powierzchnia bytowa: 373 zł/konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
 - dobrostanu koni - system otwarty: 169 zł/konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
 - dobrostanu kóz: - 129 zł/samicę gatunku koza domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy.

Dodatkowo ww. szacowane stawki płatności mogą być powiększone o koszty transakcyjne, stanowiące częściową rekompensatę z tytułu sporządzenia planu poprawy dobrostanu zwierząt.

W przypadku płatności dotyczących dobrostanu krów mlecznych oraz opasów będą one przyznawane z zastosowaniem poniższych progów degeneracyjności:

- do 100 sztuki – 100%,

- 101-150 sztuki – 75%,
- powyżej 150 sztuki – 50%.

7. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do krów

Płatność roczna do sztuki zwierzęcia – dla rolników utrzymujących nie więcej niż 50 krów.
Przyznawana jest do zwierząt kwalifikujących się do płatności, nie więcej jednak niż do 20 sztuk.
Szacunkowa płatność ok. 94 EUR/szt.

8. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do młodego bydła

Płatność roczna do sztuki zwierzęcia - dla rolników utrzymujących nie więcej niż 50 sztuk.
Przyznawana jest do zwierząt kwalifikujących się do płatności, nie więcej jednak niż do 20 sztuk.
Szacunkowa płatność ok. 78 EUR/szt.

9. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do owiec

Minimalne wymagania.
Rolnik posiada minimum 10 maciorek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy.
Szacunkowa płatność ok. 25 EUR/szt.

10. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do kóz

Minimalne wymagania.
Rolnik posiada minimum 5 samic kozy w wieku co najmniej 12 miesięcy.
Szacunkowa płatność ok. 11 EUR/szt.

11. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do buraków cukrowych

Zawarcie umowy dostawy, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia odpowiedniemu podmiotowi określonej ilości buraków cukrowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te buraki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te buraki na produkcję cukru.
- Szacunkowa płatność ok. 320 EUR/ha

12. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do chmielu

Wsparcie ma na celu utrzymanie produkcji w sektorze chmielu.
Tylko w określonych powiatach. - Szacunkowa płatność ok. 429 EUR/ha

13. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do lnu

Wsparcie ma na celu utrzymanie produkcji w sektorze lnu.
Szacunkowa płatność ok. 100 EUR/ha, jednolita w całym kraju.

14. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do konopi

Wsparcie ma na celu utrzymanie produkcji w sektorze konopi.
Szacunkowa płatność ok. 29 EUR/ha, jednolita w całym kraju.

15. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do pomidorów

Szacunkowa płatność ok. 557 EUR/ha, jednolita w całym kraju.

16. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do truskawek

- Szacunkowa płatność ok. 267 EUR/ha, jednolita w całym kraju.

17. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do ziemniaków skrobiowych

Szacunkowa płatność ok. 245 EUR/ha, jednolita w całym kraju.

18. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do roślin pastewnych

Szacunkowa płatność ok. 102 EUR/ha, do 75 ha uprawy, jednolita w całym kraju, do uprawy w plonie głównym następujących roślin: esparceta siewna; koniczyna czerwona; koniczyna biała; koniczyna białoróżowa; koniczyna perska; koniczyna krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędźwian; lucerna siewna; lucerna mieszańcowa; lucerna chmielowa; nostryk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna – do określonej powierzchni uprawy.
Wyłączone ze wsparcia: mieszanki z innymi roślinami (np. zboża) z wyjątkiem wyki uprawianej z rośliną podporową.

19. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do roślin strączkowych na ziarno

Szacunkowa płatność ok. 161 EUR/ha, jednolita w całym kraju, bez limitu powierzchniowego, do uprawy w plonie głównym roślin wysokobiałkowych objętych wsparciem, tj.: bobik, groch siewny (z wyłączeniem cukrowego i łuskiego), w tym peluska, soja, łubin. Wyłączone ze wsparcia: mieszanki z innymi roślinami (np. zboża).

Uwaga!

Szczegółowo opisane normy dobrej kultury rolnej, zgodnej z ochroną środowiska (DKR), stanowiące obowiązkowe wymagania przy ubieganiu się o płatności w ramach I filaru, opisane zostały w załączniku nr 4 do opublikowanego KPS.

Należy zwrócić uwagę na zmianę w zapisach dotyczących wsparcia dochodów do krów i młodego bydła – zrezygnowano z wymogu zachowania obsady w zakresie 0,5 -1,5 DJP/ha, natomiast wprowadzono zapis ograniczający płatność do gospodarstw nieposiadających więcej niż 50 sztuk kwalifikujących się do płatności.

II. Interwencje sektorowe na poszczególnych rynkach

Ila. Interwencje w sektorze owoców i warzyw

1. **Poprawa infrastruktury wykorzystywanej do planowania i organizacji produkcji, w tym do utrzymania jakości produktu w procesie produkcji, dostosowywania tej produkcji do popytu, optymalizacji kosztów produkcji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw**
2. **Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw**
3. **Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw**
4. **Działania mające na celu zapobieganie kryzysom oraz zarządzanie kryzysowe na rynku owoców i warzyw - wsparcie za wycofane z rynku produkty na tzw. bezpłatną dystrybucję lub inne przeznaczenia**
5. **Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu**

O wsparcie ubiegać się mogą organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw realizujące zatwierdzony program operacyjny.

II b. Interwencje w sektorze pszczelarskim

1. **Pomoc techniczna, wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej**
Beneficjent - organizacje zrzeszające pszczelarzy lub jednostki doradztwa rolniczego.
2. **Pomoc techniczna, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych**
60% refundacja kosztów zakupu nowego sprzętu pszczelarskiego, nie więcej niż 15 tys. zł. Beneficjent: pszczelarz, producent produktów pszczelich, posiadający min. 10 pni pszczelich.
3. **Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi**
90% refundacja kosztów zakupu produktów leczniczych do walki z warrozą.
4. **Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrownej**
Beneficjentem końcowym pomocy jest pszczelarz posiadający co najmniej 25 pni pszczelich. 60% refundacja kosztów zakupu nowego sprzętu pszczelarskiego. Koszty kwalifikowane obejmują:
 - przy co najmniej 25 pniach pszczelich - przyczepy (lawety) do przewozu uli, urządzenia dźwigowe do załadunku i rozładunku uli, wagi pasieczne, elektryzatory (pastuchy elektryczne), lokalizatory GPS uli;
 - przy co najmniej 150 pniach pszczelich - także ładowarki, miniładowarki oraz wózki samojezdne do załadunku uli. Wysokość wsparcia nie może przekroczyć iloczynu liczby pni pszczelich posiadanych przez pszczelarza i kwoty:
 - 150 zł - w przypadku pszczelarza posiadającego 25-150 pni pszczelich,
 - 200 zł - w przypadku pszczelarza posiadającego więcej niż 150 pni pszczelich - max. 40 tys. zł.
5. **Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół**
Pszczelarz w danym sezonie może otrzymać wsparcie do zakupu matek, pakietów i odkładów pszczelich łącznie, nie więcej niż 50% liczby aktualnie posiadanych przez niego pni pszczelich, w tym nie więcej niż 20% pakietów i odkładów pszczelich. 70% refundacja kosztów zakupu pszczół. Max. rocznie 10 tys. zł.
6. **Wsparcie naukowo-badawcze**
Beneficjent - jednostki naukowo-badawcze zajmujące się tematyką pszczelarską.
7. **Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacji miodów odmianowych**
Beneficjentem końcowym pomocy jest pszczelarz posiadający co najmniej 10 pni pszczelich. 90% refundacja określonych kosztów.

III. Interwencje w ramach II filaru

1. **Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000 (zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne)**
Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowych kosztów, przyznawana do powierzchni gruntu objętego zobowiązaniem. Stawki płatności są zróżnicowane ze względu na rodzaj siedliska lub gatunek chroniony i wynikający z tego zakres zobowiązań.
Stawka płatności - w trakcie kalkulacji:
 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe - 1568 zł/ha,
 - zalewowe łąki selernicowe i słonorośla- 1452 zł/ha,
 - murawy- 1612 zł/ha,
 - półnaturalne łąki wilgotne - 1115 zł/ha,
 - półnaturalne łąki świeże- 1497 zł/ha,
 - torfowiska - 912 zł/ha (wymogi obowiązkowe), 1536 (wymogi obowiązkowe i uzupełniające),

- ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszysk, krwawodziób, czajka, dubelt i kulik wielki) - 1055 zł/ha,
- ochrona siedlisk lęgowych wodniczki - 1555 zł/ha,
- ochrona siedlisk lęgowych derkacza - 1465 zł/ha.

Wskazane powyżej stawki płatności zostaną zwiększone o koszty transakcyjne (za sporządzenie przez eksperta przyrodniczego dokumentacji przyrodniczej) wynoszące 2% tych stawek.

2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 (zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne) – warunki i stawki płatności j.w.

3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000 (zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne)

Stawka płatności - 836 zł/ha.

4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych (zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne)

Płatność przyznawana do ha objętego 5-letnim zobowiązaniem, według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji tego zobowiązania.

Stawka płatności - w trakcie kalkulacji:

- Wariant 1. Sady odmian tradycyjnych pow. 15 lat - 2117 zł/ha,
- Wariant 2. Młode sady odmian tradycyjnych - 4901 zł/ha.

5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Płatność przyznawana do ha objętego 5-letnim zobowiązaniem, według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji tego zobowiązania.

Stawka płatności:

- wariant 1. Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin - 1411 zł/ha,
- wariant 2. Wytwarzanie nasion lub materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin - 1619 zł/ha,
- wariant 3. Ogródki bioróżnorodności - 2342 zł/ha.

Płatność będzie powiększona o rekompensatę kosztów transakcyjnych obejmujących koszt wykonania oceny wytworzonego materiału siewnego/nasion w laboratoriach urzędowych lub akredytowanych.

6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Płatność przyznawana do sztuki objętej 5-letnim zobowiązaniem, według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji tego zobowiązania.

Stawka płatności:

- wariant 1.1. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne – 2738 zł/szt.,
- wariant 1.2. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mięsne – 1752 zł/szt.,
- wariant 2.1. Zachowanie lokalnych ras koni (konie małopolskie i wielkopolskie) - 2669 zł/szt.,
- wariant 2.2. Zachowanie lokalnych ras koni (konie śląskie) - 2461 zł/szt.,
- wariant 2.3. Zachowanie lokalnych ras koni (koniki polskie i huculskie) - 2395 zł/szt.,
- wariant 2.4. Zachowanie lokalnych ras koni (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim) - 2185 zł/szt.,
- wariant 3. Zachowanie lokalnych ras owiec - 500 zł/szt.,
- wariant 4. Zachowanie lokalnych ras świń - 1335 zł/szt.,
- wariant 5. Zachowanie lokalnych ras kóz - 953 zł/szt.,

7. Wieloletnie pasy kwietne (zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne)

W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji określonych wymogów obejmujących w szczególności:

- wysiew w terminie jesiennym lub wiosennym mieszanek wielogatunkowych (gatunki roczne i wieloletnie), a następnie utrzymanie na gruntach ornych pasów kwietnych o określonej szerokości,
- wykonanie odpowiednich zabiegów, np. koszenie,
- zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Zobowiązania podejmowane są na okres 5 lat. Stawka płatności 4207 zł/ha.

8. Premie zalesieniowe i pielęgnacyjne (zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne)

Beneficjenci realizują zobowiązania dotyczące utrzymania i pielęgnacji zalesień:

- wykonanych w ramach interwencji pt. Zalesianie gruntów rolnych wdrażanej w ramach art. 68 rozporządzenia WPR na lata 2023-2027 oraz
- powstałych na gruntach innych niż rolne w wyniku sukcesji naturalnej.

Pomoc w formie ryczałtu obejmuje:

- premię pielęgnacyjną – wypłacaną przez 5 lat, w wysokości od ok. 800 do 1 500 zł/ha rocznie - stawki zróżnicowane zostały w zależności od nachylenia terenu oraz wykorzystania sukcesji naturalnej,
- premię zalesieniową – wypłacaną przez 12 lat, w wysokości ok. 1 400 zł/ha rocznie.

9. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Stawki płatności ONW:

- ONW z ograniczeniami naturalnymi:
 - strefa I - 179 zł/ha/rok,
 - strefa II - 264 zł/ha/rok;
- ONW typ specyficzny:
 - strefa I - 179 zł/ha/rok,
 - strefa II - 264 zł/ha/rok,
 - strefa II tzw. podgórskie - 550 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie), które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.”;
- ONW typ górski:
 - 450 zł/ha/rok,
 - 750 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie).

Ponadto płatności ONW podlegają degeneracji na poziomie gospodarstwa, w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą. Płatność jest przyznawana w zależności od powierzchni obszarów ONW w gospodarstwie, w wysokości:

- do 25 ha – 100% płatności,
- 25,01 - 50 ha – 50% płatności,
- 50,01 - 75 ha – 25% płatności.

10. Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)

W ramach interwencji możliwa będzie realizacja operacji:

- **dotyczącej produkcji zwierzęcej polegającej na:**
 - budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji zwierzęcej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych (wraz z wyposażeniem tych obiektów) lub
 - stosowaniu rozwiązań Rolnictwa 4.0 w budynkach lub budowlach służących do produkcji zwierzęcej lub
 - zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań - **obszar a**;
- **w gospodarstwach prowadzących produkcję ekologiczną**, w tym operacji obejmujących zakres wskazany dla obszaru a (wymóg, aby co najmniej 80% powierzchni/produkcji było objęte systemem produkcji ekologicznej w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy) – **obszar b**.

O pomoc może ubiegać się rolnik, który prowadzi działalność rolniczą, z której uzyskuje roczny przychód ze sprzedaży w wysokości co najmniej 120 tys. zł. W przypadku obszaru b, przychód z tej sprzedaży musi pochodzić z działalności w zakresie produkcji ekologicznej.

Inwestycja musi doprowadzić do wzrostu wartości dodanej brutto (GVA) w gospodarstwie o 10% w odniesieniu do roku bazowego. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy wynosi co najmniej 25 tys. euro i nie więcej niż 250 tys. euro.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji:

- 65% kosztów operacji kwalifikujących się do wsparcia w przypadku rolników, którzy nie ukończyli 40. roku życia lub realizują operację w gospodarstwie prowadzącym działalność ekologiczną (obszar b) albo
- 45% tych kosztów w przypadku pozostałych operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach interwencji w okresie realizacji planu nie może przekroczyć:

- 1 mln zł - w przypadku **obszaru a**,
- 1, 2 mln zł - **w przypadku obszaru b**, przy czym nie może przekroczyć 200 tys. zł na operacje polegające na zakupie ruchomości innych niż wymienione jako kwalifikujące się do wsparcia dla **obszaru a**.

11. Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (instrumenty finansowe)

Operacje mogą dotyczyć produkcji produktów rolnych, żywnościowych jak i nieżywnościowych, przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie oraz sprzedaży bezpośredniej/dostaw bezpośrednich. Do wsparcia udzielanego w formie instrumentów finansowych w zakresie podstawowej produkcji rolnej kwalifikują się inwestycje materialne i niematerialne oraz kapitał obrotowy.

W ramach interwencji wyróżnia się trzy grupy ostatecznych odbiorców:

- gospodarstwo rolne, którego wielkość ekonomiczna wynosi 25 tys. euro i więcej;
- gospodarstwo rolne, którego wielkość ekonomiczna wynosi poniżej 25 tys. euro;
- młody rolnik.

12. Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu

W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne lub niematerialne związane z:

- przechowywaniem nawozów naturalnych,
- pozyskiwaniem i zagospodarowaniem wody deszczowej,
- stosowaniem nawozów lub środków ochrony roślin,

- uprawą gleby,
- instalacjami do powtórnego obiegu wody,
- infrastrukturą techniczną pod kątem adaptacji do niekorzystnych warunków pogodowych,
- gospodarowaniem trwałymi użytkami zielonymi.

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne, w tym na realizację projektów zbiorowych, nie może przekroczyć 200 tys. zł.

Intensywność pomocy:

- do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 80% ustalonych stawek (grupa rolników),
- do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 65% ustalonych stawek (rolnik).

13. Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej

Interwencja wspiera inwestycje materialne lub niematerialne wykorzystywane w działalności rolniczej w szczególności dotyczące budowy lub zakupu:

- urządzeń do produkcji energii z wody albo biogazu rolniczego (elektryczną lub ciepło lub paliwo gazowe) do 50 kW (**obszar a**) lub
- systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej (**obszar b**).

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć:

- 1 500 000 zł – obszar a,
- 100 000 zł – obszar b.

Intensywność pomocy do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji.

14. Rozwój małych gospodarstw

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy wynosi poniżej 25 tys. euro.

Warunki kwalifikowalności - osiągnięcie co najmniej 30% wzrostu wartości sprzedaży produktów z gospodarstwa/produkcji rolnej (w stosunku do wartości bazowej).

Pomoc wypłacana w formie ryczału. Wysokość ryczału (maksymalnie 85% kosztów operacji):

- 150 tys. zł – gospodarstwa rozpoczynające działalność w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach tzw. krótkiego łańcucha dostaw (RHD, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie);
- 100 tys. zł – pozostałe.

15. Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - w gospodarstwie

W ramach interwencji wspierane są inwestycje związane z:

- zakładaniem lub prowadzeniem działalności w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD),
- przetwarzaniem produktów rolnych i sprzedaży przetworzonych produktów rolnych i nierolnych,
- przetwarzaniem odpadów żywnościowych na biokomponenty dla sektora nieżywnościowego lub przetwarzaniem produktów ubocznych powstałych przy wytwarzaniu produktów rolnych i nierolnych.

Intensywność pomocy:

RYCZAŁT - 65%.

REFUNDACJA – do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji.

RYCZAŁT

W odniesieniu do zakładania i prowadzenia RHD – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi w zależności od wielkości operacji:

- 30 000 zł lub
- 60 000 zł lub
- 120 000 zł.

W odniesieniu do zakładania działalności gospodarczej/MOL w zakresie przetwarzania produktów rolnych – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi w zależności od wielkości operacji:

- 30 000 zł lub
- 60 000 zł lub
- 120 000 zł.

REFUNDACJA

W odniesieniu do kontynuacji prowadzenia działalności gospodarczej/MOL przez mikroprzedsiębiorcę – refundacja na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi maksymalnie 500 000 zł.

16. Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) – w gospodarstwie

Pomoc z wykorzystaniem instrumentów finansowych udzielana jest na inwestycje materialne i niematerialne dotyczące:

- w zakresie RHD
 - przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych (tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) i nierolnych, z wyłączeniem produktów rybnych,

- w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej przez rolnika, domownika, małżonka (w tym MOL) oraz kontynuowania działalności gospodarczej (w tym MOL) przez mikroprzedsiębiorcę
 - przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych (tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) i nierolnych, z wyłączeniem produktów rybnych.

17. Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem

Dotacja dla MŚP w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, realizujących inwestycje rozwojowe na terenach wiejskich. Max. kwota dotacji 10 mln zł, poziom refundacji 50% lub 60% dla zorganizowanych form współpracy rolników.

18. Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) - poza gospodarstwem

Ostateczny odbiorca:

- mikro-, mały i średni przedsiębiorca (MŚP), który przetwarza produkty rolne i wytwarza w wyniku tego procesu produkty rolne (Załącznik nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu UE) oraz nierolne, z wyłączeniem produktów rybnych;
- duży przedsiębiorca – realizujący inwestycję w zakresie wytwarzania gotowej paszy wolnej od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (bez-GMO) w oparciu o rośliny białkowe, przetwarza odpady żywnościowe na biokomponenty dla sektora niespożywczego lub przetwarza produkty uboczne powstałe przy wytwarzaniu produktów rolnych i nierolnych.

19. Zalesianie gruntów rolnych

Wsparcie na zalesienie przyznawane jest jednorazowo za wykonanie zalesienia gruntów rolnych lub innych niż rolne lub dolesienie na terenach pokrytych częściowo samosiewem. Dodatkowo przyznawane jest wsparcie na ochronę nasadzeń przed zniszczeniami.

Stawki zróżnicowane są w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek przed zniszczeniami i wynoszą od ok. 10 000 do 20 000 zł/ha.

20. Tworzenie zadrzewień śródpolnych

Interwencja polegająca na założeniu zadrzewień śródpolnych, w celu zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla. W ramach interwencji preferowane będą nasadzenia w formie liniowej, tak aby jednocześnie spełniały funkcje przeciwwietrzne, wodochronne i przeciwerozyjne.

Stawki płatności zostały określone ryczałtowo na 1 ha i odpowiadają 100% wyszacowanych kosztów inwestycyjnych. Stawki zróżnicowane są w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek przed zniszczeniem i wynoszą od ok. 10 000 do 16 000 zł/ha.

W jednym roku beneficjent może uzyskać pomoc maksymalnie do 40 ha.

21. Zakładanie systemów rolno-leśnych

Interwencja polegająca na założeniu systemu rolno-leśnego, pozwala na użytkowanie gruntu rolnego, na którym drzewa lub krzewy są zintegrowane z uprawą rolną na tym samym obszarze.

Stawki płatności zostały określone ryczałtowo na 1 ha i odpowiadają 100% wyszacowanych kosztów inwestycyjnych. Stawki są zróżnicowane w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek i wynoszą od ok. 3 000 do 6 000 zł/ha.

W jednym roku beneficjent może uzyskać pomoc maksymalnie do 40 ha.

22. Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych

Pomoc w ramach interwencji jest przyznawana na wprowadzanie podsadzeń w istniejących lasach, przy uwzględnieniu lokalnych warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych danego obszaru.

Stawki ryczałtu jednorazowego za wykonanie inwestycji zróżnicowane są w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek przed zniszczeniami i wynoszą:

- od ok. 7 000 do 19 000 zł/ha - w przypadku inwestycji polegających na wprowadzaniu podsadzeń mających na celu zwiększenie różnorodności biologicznej istniejących lasów wraz z ochroną nasadzeń przed zniszczeniem,
- od ok. 1 000 do 2 300 zł/ha - w przypadku cięć pielęgnacyjnych zwiększających odporność i zdrowotność drzewostanów.

23. Inwestycje zapobiegające ASF

Pomoc przyznaje się rolnikowi, prowadzącemu chów lub hodowlę świń na poziomie co najmniej 50 sztuk zarejestrowanych na nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja. Dotacja uwzględnia:

- refundację części kosztów kwalifikowalnych operacji,
- standardowe stawki jednostkowe - w przypadku ogrodzenia chlewni wraz z terenem koniecznym do obsługi świń.

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć 100 tys. zł.

Intensywność pomocy: do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 80% ustalonych stawek.

24. Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

25. Rozwój usług rolnictwa 4.0 na rzecz ochrony środowiska i klimatu

Beneficjent - osoba fizyczna/prawna/jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej:

- prowadząca działalność gospodarczą w ramach świadczenia usług rolniczych dotyczących ochrony środowiska jako mikro- lub małe- przedsiębiorstwo z wykorzystaniem technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0).

W ramach interwencji wspierane będą materialne i niematerialne inwestycje wykorzystujące technologie cyfrowe (Rolnictwo 4.0) dotyczące np. aplikacji nawozów i środków ochrony roślin, uprawy gleby, zarządzania gospodarowaniem wodą wspierania procesu podejmowania decyzji.

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć 500 tys. zł.

Intensywność pomocy: do 65% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia.

26. Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa (Instrumenty finansowe)

O pomoc może ubiegać się podmiot będący mikro-, małym lub średnim przedsiębiorstwem prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych i leśnych.

27. Infrastruktura na obszarach wiejskich

W ramach interwencji wspierane będą inwestycje dotyczące:

- systemów zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w tym ich retencji,
- systemów indywidualnego oczyszczania ścieków,
- ukształtowanie przestrzeni publicznej uwzględniających przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- odnowienie lub poprawa stanu zabytkowych obiektów budowlanych z przeznaczeniem na cele publiczne.

Wysokość pomocy nie może przekroczyć 2 mln zł na obszar gminy w okresie realizacji Programu.

28. Premie dla młodych rolników

Beneficjent jest zobowiązany m.in. do:

- korzystania z doradztwa indywidualnego dla osób rozpoczynających po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa jako młody rolnik w ramach interwencji „Kompleksowe doradztwo rolnicze”;
- stopniowego powiększania udziału przychodów z prowadzonej w gospodarstwie działalności rolniczej we wszystkich przychodach beneficjenta, mierzone od drugiego roku kalendarzowego następującego po roku, w którym wypłacono pierwszą ratę pomocy, aż do osiągnięcia co najmniej 60-procentowego udziału przychodów z prowadzonej w gospodarstwie działalności rolniczej we wszystkich przychodach beneficjenta w 4. roku kalendarzowym następującym po roku, w którym wypłacono pierwszą ratę pomocy;
- osiągnięcia w wyniku realizacji biznesplanu wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa co najmniej o:
 - 30% w stosunku do wielkości wyjściowej – w przypadku, gdy gospodarstwo beneficjenta miało wyjściową wielkość ekonomiczną co najmniej 15 tys. euro i mniej niż 25 tys. euro,
 - 20% w stosunku do wielkości wyjściowej – w przypadku, gdy gospodarstwo beneficjenta miało wyjściową wielkość ekonomiczną co najmniej 25 tys. euro i mniej niż 50 tys. euro,
 - 15% w stosunku do wielkości wyjściowej – w przypadku, gdy gospodarstwo beneficjenta miało wyjściową wielkość ekonomiczną co najmniej 50 tys. euro i mniej niż 100 tys. euro,
 - 10% w stosunku do wielkości wyjściowej – w przypadku, gdy gospodarstwo beneficjenta miało wyjściową wielkość ekonomiczną co najmniej 100 tys. euro i nie więcej niż 150 tys. euro.

29. Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich

Celem interwencji jest dofinansowanie umów ubezpieczeń zwierząt gospodarskich od chorób. Ochroną ubezpieczeniową objęte zostaną straty, które przekroczą 20% średniej rocznej produkcji z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu wcześniejszych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej. Refundacji będzie podlegało maksymalnie 70% kosztów zawarcia umowy ubezpieczenia zwierząt od ryzyka wystąpienia choroby. Średnia wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne wynosi 7.650 zł.

30. Dofinansowanie Funduszy Ubezpieczeń Wzajemnych

31. LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

32. Współpraca na rzecz innowacji w rolnictwie i Grupy Operacyjne EPI

33. Tworzenie i rozwój grup producentów rolnych i organizacji producentów

Beneficjent - podmiot posiadający status: organizacji producentów albo grupy producentów rolnych (zarówno podmioty nowo tworzone, jak i już działające na rynku).

W skład podmiotów ubiegających się o wsparcie mogą wchodzić również osoby wcześniej będące członkami grupy producentów rolnych/uznanej organizacji producentów uznanej ze względu na ten sam produkt lub grupę produktów, która otrzymała pomoc w ramach:

- działania „Grupy producentów rolnych” objętego PROW 2004–2006,
- działania 142 „Grupy producentów rolnych” w ramach PROW 2007–2013,
- działania 9 „Tworzenia grup producentów i organizacji producentów” objętego PROW 2014–2020, oraz
- instrumentów wsparcia sektora owoców i warzyw w ramach I filara WPR, przy czym ich produkcja nie będzie stanowiła podstawy do wyliczenia kwoty przedmiotowej pomocy.

Nie przewiduje się wsparcia w sektorach (i) drobiu, (ii) owoców i warzyw, (iii) pszczelarstwa.

34. Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności

35. Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności

W porównaniu do dotychczasowych okresów programowania 2007-2013 oraz 2014-2020, proponuje się, aby zakres przedmiotowej interwencji objął również przetwórców, będących producentami wysokojakościowej żywności, wytwarzanej w ramach unijnych i krajowych systemów jakości żywności, którzy posiadają odpowiedni certyfikat potwierdzający jej wytwarzanie zgodne z wymaganiami konkretnego systemu.

Wsparcie będzie miało charakter motywacyjny i obejmować będzie swoim zakresem koszty uczestnictwa w danym systemie jakości, w tym koszty:

- kontroli i certyfikacji,
- niezbędnych badań i analiz wykonanych w związku z koniecznością utrzymania jakości w danym systemie, które nie są objęte kosztem certyfikatu,
- składek członkowskich (w przypadku uczestnictwa beneficjenta w grupie producentów),
- zakupu specjalistycznych publikacji dotyczących prowadzenia produkcji w ramach unijnych lub krajowych systemów jakości żywności,
- szkoleń niezbędnych do wydania certyfikatu.

Wsparcie będzie wypłacane corocznie w okresie 5 lat. Wysokość wsparcia - maksymalnie 5 000 zł na gospodarstwo/zakład przetwórczy rocznie.

36. Doskonalenie zawodowe rolników

37. Kompleksowe doradztwo rolnicze

38. Doskonalenie zawodowe kadr doradczych

39. Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych

Moduł 1: Transfer wiedzy w oparciu o demonstracje

Wsparcie będzie udzielane na zakładanie i prowadzenie demonstracji oraz organizację i realizację wizyt w gospodarstwach demonstracyjnych.

Moduł 2: Wzmocnienie bazy gospodarstw demonstracyjnych

Wsparcie będzie udzielane na doposażenie gospodarstwa związane z poprawą warunków do przyjmowania osób wizytujących gospodarstwo oraz ulepszeniem jego bazy dydaktycznej.

Beneficjentem w module 2 będzie posiadacz gospodarstwa rolnego należącego do sieci gospodarstw demonstracyjnych administrowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Ryczałt dla beneficjentów został ustalony na dwóch poziomach:

- 17 000 PLN w przypadku doposażenia gospodarstwa, nieobjętego inwestycji o charakterze budowlanym;
- 49 500 PLN w przypadku doposażenia gospodarstwa obejmującego inwestycje o charakterze budowlanym.

Ryczałt będzie w miarę potrzeb aktualizowany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Uwagi dodatkowe

1. Szczegółowe wymogi interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych i dotyczących zachowania zasobów genetycznych roślin przedstawione zostały w załączniku nr 5 do opublikowanego KPS.
2. W II wersji KPS rozwinęto zaanon-sowane w I wersji zagadnienia dotyczące instrumentów finansowych (IF). Będą one zastosowane w ramach czterech interwencji:
 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność,
 - Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości w gospodarstwach rolnych,

- Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości w zakresie pozarolniczych inwestycji produkcyjnych,
- Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa.

IF realizowane będą w formie gwarancji bankowych, z możliwym połączeniem z dotacją na spłatę odsetek. Interwencja realizowana będzie poprzez wybranych w oddzielnej procedurze bankami finansującymi, które udzielać będą kredytów zabezpieczonych gwarancją z instrumentu finansowego ostatecznym odbiorcom.

W ramach artykułu wymieniono wszystkie proponowane działania w ramach filaru I, II i interwencji rynkowych. Oczywiście dołączony do nich

opis jest bardzo skrótowy. W przypadku interwencji nowych lub podlegającym znaczniejszej modyfikacją w stosunku do obecnie obowiązujących działań opis jest bardziej szczegółowy. W przypadkach gdy bezpośrednim beneficjentem nie jest rolnik, opis jest skrótowy lub pominięty.

Należy zwrócić uwagę, że opisy niektórych interwencji są w dużym stopniu zmienione w stosunku do wersji I. Dotyczy to np. Rozwoju małych gospodarstw, czy Premii dla młodych rolników. Dlatego, w celu wyrobienia sobie opinii i przedstawienia jej w trwających konsultacjach, konieczne jest zapoznanie się z całością opisu zawartą w dokumencie źródłowym. ■

